

Všeobecné volby ve Spojeném království: Labouristé porazili konzervativce historickým vítězstvím ve volbách

 politico.eu/article/uk-election-results-exit-poll-labour-win-tories-lose-keir-starmer-rishi-sunak

Jack Blanchard, Andrew McDonald

4 July 2024

1. Zprávy
2. Politika

Keir Starmer se stal premiérem po největším vítězství od dob Tonyho Blaira

Vůdce labouristů Keir Starmer. | Bazénová fotografie od Iana Voglera/Getty Images

LONDÝN – Vítězná britská labouristická strana se v Británii vrací k moci poté, co vyhrála historické drtivé volební vítězství nad vládnoucími konzervativci.

V pátek v časných ranních hodinách konzervativní premiér Rishi Sunak připustil, že jeho strana prohrála předčasné volby, které vypsal před šesti týdny, a řekl, že příští vládu sestaví labouristé.

Rozsah výsledku je mimořádný, labouristé směřují k 170členné většině v Dolní sněmovně – největší od slavného vítězství Tonyho Blaira v roce 1997.

Znamená to, že novým britským premiérem bude 61letý právník v oblasti lidských práv Keir Starmer, který po 14 letech v politické divočině změnil jmění své strany. V pátek ho v Buckinghamském paláci jmenuje král Charles premiérem.

"Dokázali jsme to!" prohlásil rozzářený Starmer na bouřlivém vítězném shromáždění v Londýně v časných ranních hodinách.

"Lidé po celé zemi se probudí se zprávou s úlevou, že bylo zvednuto břemeno, závaží, které bylo zvednuto z ramen tohoto velkého národa." Sluníčko naděje se vrací do naší velké země."

Pro konzervativce je výsledek – i když široce předpovídaný – zdrcující, což je katastrofální konec odvážného předvolebního manévru premiéra Rishi Sunaka. Zdá se pravděpodobné, že se toryové zhroutí na nejnižší součet v slavné historii strany.

Odcházející premiér Sunak zavolal Starmerovi v časných ranních hodinách, aby uznal porážku.

"Labouristická strana vyhrála tyto volby," řekl Sunak. "Britský lid vynesl střízlivý verdikt a já přebírám odpovědnost za ztrátu."

Vítězství labouristů ve Spojeném království brání trendu středolevého poklesu v mnoha prosperujících západních ekonomikách. Rostoucí počet voličů v zemích včetně Francie, Itálie a Německa v nedávných volbách přijal krajní pravici.

Ve Francii je strana Marine Le Penové v hlasování tuto neděli krůček od převzetí moci v parlamentních volbách poprvé v novodobé historii republiky.

Tento trend se projevil i ve Spojeném království, i když ne v takové míře jako jinde.

Pravicový populist a Nigel Farage získal křeslo v Dolní sněmovně na osmý pokus, přičemž jeho povýšená reformní strana by měla získat miliony hlasů.

Krvavá lázeň konzervativců smetla mnoho klíčových konzervativních osobností. Bývalá premiérka Liz Trussová přišla o své místo ponižující porážkou, při níž přišla o obrovskou většinu labouristů s 26 195 hlasy. Konzervativci také přišli o křesla, která dříve drželi tři další bývalí premiéři: Boris Johnson, Theresa May a David Cameron.

První významnou obětí kabinetu noci byl Grant Shapps, ministr obrany. Obviňoval nedávný boj své vlastní strany z toho, že odradil voliče. Veřejnosti, řekl, bylo zle z „nekonečné politické telenovely“ a „vnitřního soupeření a rozporů“, které válčící konzervativci předváděli na veřejnosti.

"Nejde ani tak o to, že labouristé vyhráli tyto volby, ale spíše o to, že je konzervativci prohráli," řekl Shapps, zjevně otřesen svým sesazením.

Vyhozeni byli také arc Brexiteer Jacob Rees-Mogg a vůdkyně Commons Penny Mordauntová, která je obecně považována za pravděpodobnou budoucí kandidátku na vedení, pokud by si své místo udržela.

Odhadované výsledky britských voleb na základě exit poll

Rozsah vítězství labouristů dělá ze Starmera nejmocnějšího vůdce Spojeného království od dob Blaira, s kompletním velením parlamentu a druhým funkčním obdobím za pět let.

V průběhu šestitýdenní kampaně Starmer naléhal na voliče, aby mu dali svou podporu a „otočili list“ za roky skandálu, rozdělení a ekonomických nepokojů za bývalých premiérů Borise Johnsona a Liz Trussové.

Starmer byl kritizován za svůj pěší styl debaty a za to, že uvedl několik podrobností o svých plánech na moc. Zdálo se však, že na žádné z těchto věcí nezáleží: Mnoha voličům se zdálo stačit jen nebýt konzervativcem, přičemž průzkumy veřejného mínění identifikovaly širokou veřejnou náladu na změnu.



V kruzích Tory již probíhala hra na obviňování, s klíčovými postavami obviňujícími globální krize jako Covid-19 a také Sunaka a jeho nešťastnou kampaň. | Ian Forsyth/Getty Images

Farage triumfuje

Ve své děkovné řeči Farage ocenil „skutečně mimořádný“ výsledek a slíbil „vybudovat masové národní hnutí v příštích několika letech“, aby vyzval labouristy k moci v příštích volbách, které se očekávají v roce 2029.

"Děje se něco velmi zásadního," prohlásil Farage. "V pravém středu britské politiky je obrovská mezera a mým úkolem je zaplnit ji." Dodal: "Toto je jen první krok něčeho, co vás všechny ohromí."

Jinde prognóza naznačovala dlouho očekávané oživení centristických liberálních demokratů, kteří budou po téměř deseti letech nejasností obnoveni jako třetí největší britská strana s 56 křesly.

Pro kdysi mocnou Skotskou národní stranu však přišly chmurné zprávy. V roce 2019 získala proskotská nezávislost SNP 48 z 57 křesel ve Westminsteru ve Skotsku.

Podle předpovědi však SNP klesla na pouhých 6 poslanců, což je katastrofa pro stranu, která dominuje skotské politice od roku 2015 – ale v posledních letech čelila řadě skandálů a klesající popularitě.

Bývalá skotská první ministryně Nicola Sturgeonová v rozhovoru na ITV řekla, že se obává špatné noci pro svou stranu. "Bude potřeba položit spoustu otázek," řekla.

Radost a úleva pro práci

V soukromí se představitelé Labouristické strany snažili potlačit svou radost, když byli svědky toho, že jejich strana utrpěla od roku 2010 čtyři mizerné volební porážky od toryů.

"Díváme se trochu nevěřícně na čísla SNP a reformy," řekl jeden z nich. „Ale [jsme] potěšeni a ulevilo se nám. Neznáte paranoiiu jako členové labouristů.“



Vůdce labouristů Keir Starmer. | Jeff J Mitchell/Getty Images

V kruzích Tory již probíhala hra na obviňování, s klíčovými postavami obviňujícími globální krize jako Covid-19 a také Sunaka a jeho nešťastnou kampaň.

"Ve skutečnosti jsme dostatečně nepřemýšleli o tom, co voliči chtějí," řekl jeden ministr. "Něco z toho je naše vlastní špatné hospodaření."

Jiní byli mnohem méně dobročinní a ukazovali prstem přímo na klíčové Sunakovy pomocníky, jako je předseda strany Richard Holden a vicepremiér Oliver Dowden.

"Neexistují dva způsoby, jak to vyřešit, je to katastrofální pokles dokonce i z přelomu roku," řekl druhý konzervativní ministr. "Holden, Dowden a další přehnaně propagovaní bývalí poradci, kteří nás nasměřovali do tohoto ledovce, by měli být vyhoštěni na Vzestup... nebo někam trochu vzdálenější."

Na otázku o budoucnosti své strany konzervativní ministr Steve Baker, o kterém se také očekávalo, že přijde o své místo, řekl, že „nepochybně dojde k obviňování, dojde k šoku, dojde k hněvu, dojde k popírání.

Ale některým toryům se prostě ulevilo a výsledek nebyl ještě horší. Některé předvolební průzkumy naznačovaly, že by strana mohla být účinně vymazána z volební mapy. "Bál jsem se horšího," přiznal třetí konzervativní ministr.

"Pro konzervativce je to katastrofa - ale není to úplná katastrofa, kterou někteří předpovídali," řekl Tim Bale, profesor politiky na Queen Mary University v Londýně a autor knihy "Konzervativní strana po Brexitu."

"Budou však vyděšeni tím, co vypadá jako silné představení Reformy." Otázka zní: Přivede je to ještě dále k populistické pravici, než dosud?

Noc se neobešla bez zvrátů pro labouristy, uprostřed některých neočekávaných výsledků ve Spojeném království

Jeden z vrchních poručíků Starmeru – generál Shadow Paymaster Jonathan Ashworth – přišel o své místo kvůli nezávislému kandidátovi na pro-Gazu, což byl pro labouristy velký šok.

Bývalý vůdce labouristů Jeremy Corbyn – kandidující jako nezávislý poté, co byl vyhozen z labouristů – také úspěšně obhájil své křeslo v Islingtonu North tváří v tvář labouristické výzvě.

Tento vývojevý příběh se aktualizuje. Dan Bloom, Sam Blewett, Stefan Boscia, Emilio Casalicchio a Tim Ross poskytli další zprávy.